

**בבית המשפט המחוזי מרכז
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

- העותרות:**
1. האגודה לזכויות האזרח בישראל, ע"ר 580011567
 2. המוקד לפליטים ולמהגרים, ע"ר 580333094
 3. א.ס.ף – ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל, ע"ר 580474955

כולם ע"י ב"כ עוה"ד טל חסין ו/או עודד פלר ו/או דן יקיר ו/או אבנר פינצ'וק ו/או גיל גן מור ו/או נסרין עליאן ו/או משכית בנדל ו/או שרונה אליהו חי ו/או אן סוצ'יו ו/או רגד ג'ראיסי ו/או רעות כהן ו/או רוני פלי ו/או סנא אבן ברי ו/או שדא עאמר ו/או אורי סבח

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל אביב 6515417
טלפון: 03-5608185; טלפון נייד: 052-8598351;
פקס: 03-5608165
דוא"ל: talh@acri.org.il

- נ ג ד -

- המשיבים:**
1. עיריית פתח תקוה, הוועדה המקומית לתכנון ובניה

רחוב העליה השניה 1, פתח תקוה
טלפון: 03-9052222; פקס: 03-9052566

2. חברת החשמל לישראל בע"מ, מחוז דרום

רחוב קרמניצקי 7 תל אביב 6789907
טלפון: 03-6271320; פקס: 03-6271166

3. מיתב – תאגיד איזורי למים וביוב בע"מ

רחוב העלייה השנייה 5, ת"ד 557 פתח תקווה 4910402
טלפון: 03-9395555

בקשה בהולה לצו ארעי ולצו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו ביניים המורה למשיבים להימנע מניתוק נכסים שבהם מתגוררים אזרחים זרים אפריקאים בעיר פתח-תקוה מחשמל ו/או ממים על פי סעיף 157א(ו) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולחבר לחשמל ו/או למים את הנכסים שנותקו בשבועות האחרונים, וזאת עד להכרעה בעתירה, ולמצער עד לאחר הדיון בה.

כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו ארעי עד להכרעה בבקשה זו. על פי מידע שנמסר לעותרות מחברת החשמל, היום, 28.2.2017, נותקו 12 דירות בפתח-תקוה. בירור שערכו העותרות העלה, שבדירות שנותקו מתגוררות, בין היתר, משפחות עם ילדים פעוטים, ואף אישה בהיריון מתקדם. הללו נותרו ללא חיבור לתשתיות חיוניות. אם יינתן צו ארעי המופנה אל המשיבים, התשתיות שנותקו תחברנה עוד הלילה.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. עניינה של העתירה בפגיעה קשה בזכותם לכבוד ולתנאי מחייה בסיסיים של עשרות ילדים, נשים וגברים, רובם ככולם מבקשי מקלט אריתראים, בעקבות הוראת המשיבה 1 לנתק את דירותיהם מחשמל ו/או ממים. ניתוקי החשמל והמים נעשים משיקולים זרים, תוך שימוש פסול בסמכות שלטונית הנתונה למשיבה 1 מכוח סעיף 157א(ו) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה").

2. הטעם שמציגה המשיבה 1 לניתוקים הוא פיצול דירות בניגוד לחוק. כלומר, לטענת המשיבה 1 מבקשי המקלט מתגוררים בדירות שפוצלו ללא היתר, ועל כן הדירות מנותקות מתשתיות בסיסיות. אלא שאף אם בוצעו עבירת בניה בבניינים שבהם מתגוררים מבקשי המקלט, לא הדיירים השוכרים הם אלה שביצעו אותן ולא עליהם לשאת בתוצאותיהן. כמפורט בעתירה, נפסק, כי בשל ההשלכות הקשות שיש לניתוק ממשאבים הקריטיים לחיים, על הרשות להפעיל סמכות דרסטית זו רק במקרים יוצאי דופן וקיצוניים. לרשות הרשות המקומית אמצעים מידתיים להתמודד עם בעלי נכסים ועם עבירות בניה, שאינם פוגעים אנושות בזכויות יסוד של השוכרים, ובעיקר אלה הנמנים על אוכלוסיות מוחלשות. ואולם, כפי שמתואר בהרחבה בעתירה, בעלי הנכסים אינם מעניינים את הרשות המקומית כלל, אלא הדיירים. ראש עיריית פתח תקוה, מר איציק ברורמן, קידש מלחמה על מבקשי המקלט בעירו, ואינו מסתיר כי מטרת פעולות הניתוק לסלק את מבקשי המקלט מן העיר. אין זאת אלא, שחוק התכנון והבניה, חברת החשמל ותאגיד המים העירוני גויסו על ידי העירייה והעומד בראשה לשמש חלק ממהלך נרחב שהם מובילים להרחקתם של מבקשי מקלט מהעיר. פגיעה במבקשי מקלט אפריקאים, קבוצת אוכלוסייה קונקרטיית וחלשה, אך ורק בשל מוצאה, מעמדה בישראל וצבע עורה, לוקה בחוסר סבירות קשה ובהיעדר מידתיות קיצוני. "טיהור" העיר פתח תקוה ממבקשי מקלט אפריקאים על ידי ניתוקם מתשתיות יורד לשורש החוקיות.

3. בפני ועדת הערר המחוזית תלויים ועומדים שני עררים: האחד הוגש על ידי בעלי הנכסים ברחוב גוטמן 2 בפתח תקוה והשני על ידי מבקשי מקלט אריתראים – הורים ושני ילדיהם הקטינים – ששוכרים דירה בבניין (להלן: "העררים"). הבניין נותק מחשמל ביום 19.2.2017 בתואנה שהדירות בו מפוצלות. הדיון בעררים נקבע ליום 5.3.2017. ביום 26.2.2017 הורתה ועדת הערר על עיכוב החלטת המשיבה 1, ובעקבות זאת חובר הבניין לחשמל באותו הלילה. העררים עוסקים, אמנם, בבניין אחד, ואולם הנסיבות זהות לכל נכס אחר שהמשיבה ניתקה מתשתיות או עומדת לנתק: מדיניותה של המשיבה ביחס לנכסים, שנטען כי הם מפוצלים, בהם מתגוררים בעיקר מבקשי מקלט אפריקאים. השאלות המשפטיות אחידות והכרעה בהן תשפיע על ניתוק הנכסים האחרים ו/או על המשך חיבורם לתשתיות.

4. אלא שהמשיבים אינם חדלים ואינם ממתנינים להכרעה. ביום 26.2.2017 שלח ד"ר קובי ירב, מנהל מחוז דרום בחברת החשמל, מכתב לב"כ העותרות, ולפיו בחודש ינואר התקבלו במשרדי חברת

החשמל 60 מכתבים מאת המשיבה 1 המורים לנתק את אספקת החשמל ל-60 נכסים בעיר, וכי בכוונתה לפעול לעשות כן. היום, 28.2.2017, פנה עו"ד עודד פלר, ב"כ העותרות, הח"מ, בטלפון לייעוץ המשפטי של חברת החשמל, בבקשה לחדול מניתוקים ולחבר נכסים שנותקו עד להכרעה בעררים. הח"מ שוחח עם עו"ד עידית וייס, היועצת המשפטית של מחוז דרום בחברת החשמל, שמסרה לו כי הבוקר נותקו מחשמל עוד 12 דירות בעיר (לא נמסרו כתובות הנכסים שנותקו). חברת החשמל לא תחדל לעשות זאת, אלא אם בית המשפט הנכבד יורה אחרת. למיטב ידיעת העותרות, על פי בירור שערכו עם מבקשי מקלט בפתח-תקוה, בין הדירות שנותקו היום מחשמל יש דירות שמתגוררים בהן משפחות עם ילדים פעוטים ובדירה אחת מתגוררת אף אישה בהיריון מתקדם.

5. מכאן העתירה. ב"כ העותרות מייצגים באופן וולונטרי את בני המשפחה שהגישו ערר בעניין ניתוק החשמל ברחוב גוטמן 2, ואולם אין באפשרותם לייצג בעשרות עררים פרטניים, ככל שמבקשי מקלט כלל מודעים לאפשרות לנקוט הליכים ויגיעו אליהם (ואם יש צורך לומר, נאמר זאת במפורש: רובם ככולם מקבלים את ניתוק התשתיות כגזירה שאין כל דרך להתמודד עימה). ממילא אין כל הצדקה לערום על ועדת הערר עשרות עררים, שיתכן שיהפכו לימים לעשרות עתירות לבית משפט נכבד זה, ומי יודע – ייתכן שאף לעשרות ערעורים לבית המשפט העליון. אין הצדקה לסבל שנגרם ועוד ייגרם לעשרות בני אדם מניתוקי חשמל ומים, ואין הצדקה לגרור כל אחד ואחד ממבקשי המקלט להליך משפטי פרטני. יתרה מזו, הצורך לנהל הליכים פרטניים כדי לחבר את הנכסים לתשתיות הוא בדיוק מה שמבקשת להשיג המשיבה 1, ביודעה שכך תתיש את מבקשי המקלט ותגרום להם לנטוש את דירותיהם. כך, למשל, לעותרות ידוע, כי בבניין ברחוב ברון הירש 8 נותקו דירות נוספות מחשמל וממים ביום 19.2.2017, כפי שנותקו באותו יום מחשמל הדירות בבניין ברחוב גוטמן 2. ואולם, בעוד מרבית הדיירים ברחוב גוטמן 2 נותרו בדירותיהם בלית ברירה, הדיירים בבניין ברחוב ברון הירש 8 נטשו אותו כעבור כמה ימים ללא שהגישו כל הליך, והוא עומד כבית רפאים. כך צפוי שיקרה ברוב המקרים; מדובר באנשים מהמוחלשים בחברה, במקרים רבים הורים וילדים, שידע ומשאבים לצורך ניהול הליכים משפטיים אינם נגישים להם והם ממילא לא ימתינו לבירור משפטי כשהם חיים ללא תשתיות חיוניות. עוד בטרם תתברר חוקיותה של המדיניות הם יינטשו את הדירות שאי אפשר להמשיך ולהתגורר בהן, אף ששילמו שכר דירה ותשלומים שונים מבעוד מועד והפקידו ערבויות. מתי המעט שיש ביכולתם לקבל סעד משפטי ימתינו ימים ארוכים ללא תשתיות לבירור המשפטי. העירייה, אם כן, משיגה את התוצאה הגזענית שביקשה להשיג – גירוש מבקשי המקלט מדירותיהם – על ידי צעד בלתי חוקי זה וחייב מבקשי המקלט לנקוט הליכים משפטיים פרטניים – שאותם רובם ככולם לא ינהלו – כדי לחבר את התשתיות החיוניות.

6. העותרות הן עמותות לזכויות אדם, הפועלות להגנה על זכויותיהן של אוכלוסיות מוחלשות, ומשמשות להן לא אחת לפה בבתי המשפט. בית המשפט הגבוה לצדק הכיר בחשיבות פועלן למען מהגרים אשר "נכונים לשאת את הפגיעה בכובדם ובחירותם.. בהכנעה שבדלית ברירה." (בג"ץ 4542/02 עמותת קו לעובד נ' ממשלת ישראל, פ"ד סא(1) 346, 404 (2006)). בית המשפט הגבוה לצדק פסק עוד, כי יש מקום לדיון בעתירות שמעלות סוגיות עקרוניות של זכויות אדם ביחס למדיניות כללית של הרשות הנוגעת למהגרים, ללא שיהיה נפגע קונקרטי שעניינו נדון, ואף במקרים שבהם יש סעד חלופי. זאת, בין היתר, מתוך הצורך לחסוך במשאבים שיפוטיים שעלולים להיות מוקדשים להליכים פרטניים; משום השאלות העקרוניות הנוגעות לזכויות אדם ומעלות היבטים ציבוריים;

וכשמדובר בנפגעים פוטנציאליים, שמשאביהם מוגבלים, והם חסרים ידע, ממון והתמצאות ליזום הליכים (בג"ץ 11437/05 קו לעובד נ' משרד הפנים, פ"ד סד(3) 122, 144-147 (2011)).

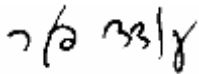
7. לגופו של צו הביניים המבוקש –

בעתירה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים להימנע מניתוק נכסים שבהם מתגוררים אזרחים זרים אפריקאים בעיר פתח-תקוה מחשמל וממים על פי סעיף 157א(ו) לחוק התכנון והבניה, ולחבר לחשמל ולמים את הנכסים שנותקו בשבועות האחרונים, וזאת עד חלוף 45 ימים מהכרעת ועדת הערר המחוזית בעררים שהוגשו לה בגין ניתוק הנכסים בבניין ברחוב גוטמן 2 בעיר מחשמל.

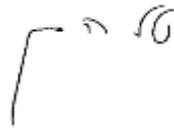
8. הסעד המבוקש בצו הביניים מצומצם יותר – להורות כאמור עד להכרעה בעתירה, ולמצער עד לאחר הדיון בה. סיכויי העתירה להתקבל גבוהים, ואף מאזן הנוחות נוטה מעצמו למניעת ניתוק ולהשבת התשתיות שנותקו. הנזק שנגרם בגין הניתוק למבקשי המקלט ולילדיהם קשה וברור מאליו, והוא ודאי עולה על התועלת, ככל שיש כזו, מניתוק ומאי חידוש אספקת החשמל ו/או המים עד להכרעה בעתירה (על נסיבות מתן צו ביניים כצו עשה משום הפגיעה הקשה בזכויות אדם ר' בר"ם 10948/08 קרואנט נ' משרד הפנים (30.12.2008)).

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו ביניים, ועוד קודם לכן צו ארעי.

28 בפברואר 2017

עודד פלר, עו"ד

טל חסין, עו"ד

ב"כ העותרות